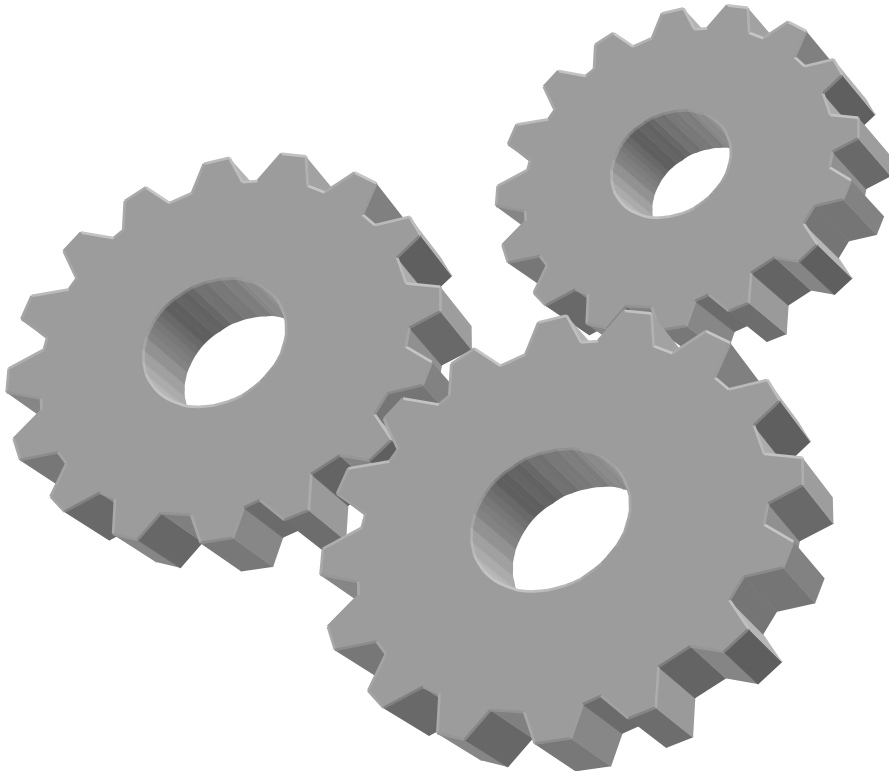

Tillsyn över mekaniska verkstäder

Inledning

Bakgrund

Miljönämnden utövar tillsyn och kontrollerar att miljöbalkens mål följs vid miljöskyddsobjekten i Trelleborgs kommun. Genom att samordna tillsynen i en tillsynskampanj, "Tillsyn över mekaniska verkstäder", kan arbetet utföras effektivare.

Vid tillsynen kontrollerades att företagen följer miljöbalkens allmänna hänsynsregler, som bl a säger att "Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön".

Miljönämnden skall som tillsynsmyndighet kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse. Enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) tilldelas tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter en kod utifrån SNI (svensk näringsgrensindelning).

Mekaniska verkstäder i kommunen är i huvudsak klassade utifrån en SNI-kod där de första fem siffrorna talar om vilken tillverkning företaget har medan tilläggsbokstaven efter ett bindestreck anger den process som föranleder miljöprovningen.

Mål

Målet med "Tillsyn över mekaniska verkstäder" är att minimera utsläpp av miljöfarliga ämnen till luft, mark och vatten från mekaniska verkstäder samt att riskerna med hanteringen av kemiska produkter vid mekaniska verkstäder minskar. Vattenvårds-, luftvårds-, kemikalie- och avfallsfrågor är aktuella på nästan samtliga verkstadsindustrier.

Avgränsning

Verkstadsindustri eller mekanisk industri är i detta tillsynsprojekt företag som tillverkar eller bearbetar produkter av metall, huvudsakligen stål, men också t.ex. aluminium, utifrån färdiga råmaterial. I detta tillsynsprojekt innefattas inte rena plåtslagerier eftersom de normalt inte medför nämnvärda risker för störningar (möjligen dock buller) eller miljöpåverkan och knappast hanterar några kemikalier eller ger upphov till farligt avfall.

Vid en typisk verkstadsindustri bearbetas plåt, stänger eller liknande genom bockning, svarvning, borring mm. Detaljer kan sammanfogas genom svetsning, limning eller nitning. Ibland förekommer även ytbehandling. Mer specialiserade ytbehandlingsföretag omfattas inte av denna tillsyn.

Projektet "Tillsyn över mekaniska verkstäder" påbörjades under hösten 2002 och slutfördes under hösten 2003.

Tillsynsmetodik

Tillsynskampanjen över mekaniska verkstäder inleddes med att respektive företag kontaktades via telefon eller brevledes före inspektionerna.

Vid inspektionerna genomgicks följande moment:

- Företagen fick information om miljöbalken, bl a egenkontroll, eventuell anmälningsplikt och miljöstraffavgifter.
- Enligt förordningen om egenkontroll skall alla företag med verksamhet som omfattas av miljöbalken, upprätta ett egenkontrollprogram.
- Äldre råd meddelade med stöd av miljöskyddslagen genomgicks.
- Kontroll utfördes om anmälan till miljönämnden av cisterner, ovan mark inomhus och utomhus, inklusive spilloljetankar har skett, enligt Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2000:4.
- Förändringar i SNI-kod och klassning enligt miljöbalken diskuterades vid inspektionerna. Företag som klassas som C-objekt skulle vara anmälda till miljönämnden senast den 31 december år 2002, enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899).

Inspektionerna utfördes med hjälp av inspektionsprotokoll. Inspektionsrapporter och eventuellt beslut tillställdes företagen efter besöken.

Regelöversikt

Miljöbalken är tillämplig på all verkstadsindustri oavsett storlek och processteknik.

Förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll gäller för alla verksamhetsutövare med yrkesmässig verksamhet, som skall anmälas eller kräver tillstånd enligt miljöbalken. Förordningen gäller inte frågor som rör arbetsmiljön. Enligt förordningen skall det finnas en fastställd och nedskreven fördelning av ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt miljöbalken och alla föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken.

Det skall finnas rutiner för att kontrollera att utrustning för drift och kontroll hålls i gott skick, för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön. Kontrollen skall finnas nedskreven.

Verksamhetsutövaren skall kontinuerligt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultat av undersökningar och bedömningar skall skrivas ned.

Om en driftstörning eller liknande händelse inträffar som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön, skall tillsynsmyndigheten (miljöförvaltningen) omedelbart underrättas.

Verksamhetsutövaren skall förteckna de kemiska produkter som hanteras och som kan innebära risker från hälso- eller miljösynpunkt.

Förteckningen skall innehålla följande uppgifter om produkterna:

1. Produktens namn,
2. Omfattning och användning av produkten,
3. Information om produktens hälso- och miljöskadlighet, samt
4. Produktens klassificering med avseende på hälso- eller miljöfarlighet.

Mekaniska verkstäder i Trelleborgs kommun

Tillsynsbesök utfördes på 12 mekaniska verkstäder i Trelleborgs kommun. De mekaniska verkstädernas storlek varierar mellan 1 till 85 anställda och med en verkstadsyta mellan 450 till 4 180m².

Buller

Naturvårdsverkets råd och riktlinjer 1978:5 ”Riktvärden för externt industribuller” har status som allmänna råd och bör tillämpas.

Verkstädernas arbetstider är huvudsakligen under dagtid. Majoriteten av de besökta verkstäderna är belagda på industriområden och ger därmed inte upphov till bullerolägenhet för omkringboende. Buller inom industribyggnaden är en arbetsmiljöfråga och berörs inte i denna tillsyn.

Kemikalier

Mekaniska verkstäder med skärande bearbetning och enklare ytbehandlingsprocesser hanterar i huvudsak skärvätskor, oljor och rengörings/avfettningkemikalier.

Tillsynsbesöken ledde till att tre verkstäder har uppmanats att invalla cisterner innehållande diesel och eldningsolja. Tre verksamheter uppmanas även att invalla fat med spillolja och diesel. I samband med tillsynsbesök uppmanades en verksamhetsinnehavare att tömma spillkar, där oljefat var placerade, på regnvatten.

Den huvudsakliga energianvändningen kommer från naturgas, men även olja används som uppvärmningssystem.

Vatten

Mindre mekaniska verkstäder med i huvudsak skärande bearbetning och enklare ytbehandlingsmetoder ska normalt inte ha några utsläpp av processvatten till ledningsnätet.

I enstaka fall förekom det golvbrunnar i verkstadslokalerna och det finns en risk för att oljeföroreningar från skärvätskor, hydrauloljor och maskinoljor leds till ledningsnätet vid spill och haverier. I dessa fall informerades verksamhetsinnehavaren om att sådana golvbrunnar bör förseglas.

Luft

Vid behandlingsmetoder såsom blästring, svetsning, skärning, slipning, pulvermålning och sprutmålning kan stoft uppkomma. Det finns på marknaden tekniker för stoftavskiljning som bör tillämpas på verksamheter där det är motiverat ur miljösynpunkt. På samtliga besökta mekaniska verkstäder var stoftavskiljningen tillfredsställande.

Egenkontroll

Besöken på de mekaniska verkstäderna visade att det inte fanns någon tillfredställande fastställd och nedskrivna fördelning av ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt miljöbalken och föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken. Verkstäderna informerades om lagstiftning rörande egenkontroll och uppmanades att upprätta ett egenkontrollprogram. En förenklad sammanfattning av förordningen verksamhetsutövarens egenkontroll tilldelades verksamhetsutövaren vid tillsynsbesöket.

Avfall

Avfallet på verksamheterna består viktligt till stor del av metallskrot (främst stål, rostfritt, aluminium). Papper sorteras i liten utsträckning i övrigt körs resten som brännbart/icke brännbart avfall till deponi alternativt förbränning.

Fem verksamheter där farligt avfall stod placerat olämpligt uppmanades att kontakta Sysav Kemi för omhändertagande av farligt avfall. En verksamhetsinnehavare påtalade problemet att på ett tillfredställande sätt förvara, transportera och omhänderta lysrör från industribyggnaden.

MILJÖFÖRVALTNINGEN

Per-Arne Johansson
Byråinspektör

Frida Hallqvist
Miljöinspektör